

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Realizowane w ramach projektu

**„Edukacja transgraniczna w dziedzinie
prac na urządzeniach elektrycznych”,**

reg. č. CZ.11.3.119/0.0/0.0/16_013/0002972,

współfinansowanego przez:

**Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego w ramach
Programu INTERREG V-A Republika Czeska – Polska z
Funduszu Mikroprojektów 2014-2020 w Euroregionie
Silesia.**

Wykonawcy:

Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava.

Politechnika Śląska v Gliwicach.

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRACZAMY GRANICE
2014—2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Identyfikacja żył w kablach i przewodach

Identyfikacja żył w kablach i przewodach PN-HD 308 S2: 2007

Informacje dodatkowe

Numer normy	PN-HD 308 S2:2007 - wersja polska
Tytuł	Identyfikacja żył w kablach i przewodach oraz w przewodach sznurowych
Data publikacji	30-07-2007
Liczba stron	7
Grupa cenowa	D
Sektor	SET, Sektor Elektrotechniki
Organ Techniczny	KT 55, Instalacji Elektrycznych i Ochrony Odgromowej Obiektów Budowlanych
Wprowadza	HD 308 S2:2001 [IDT]
Dyrektywa	2014/35/EU
Zastępuje	PN-HD 308 S2:2002 - wersja angielska
ICS	29.060.20

Tablica 1 – Kable i przewody oraz przewody sznurowe z żyłą zielono-żółtą

Liczba żył	Barwy żył ^b				
	Żyła ochronna	Żyła robocza (czynna)			
3	Zielono-żółta	Niebieska	Brązowa		
4	Zielono-żółta	–	Brązowa	Czarna	Szara
4 ^a	Zielono-żółta	Niebieska	Brązowa	Czarna	
5	Zielono-żółta	Niebieska	Brązowa	Czarna	Szara

^a Tylko dla wybranych zastosowań.

^b W tablicy tej nieizolowane przewody koncentryczne takie jak metalowa powłoka, druty pancerza czy druty żyły powrotnej nie są określane jako żyła. Przewód koncentryczny jest identyfikowany swoim położeniem i dlatego nie wymaga się jego oznaczenia barwą.

Przewód izolowany PEN należy oznaczać na całej długości kolorem niebieskim a na końcach oznacznikami dwukolorowymi, tj. zielonymi i żółtymi, lub na całej długości barwą zieloną i żółtą a na końcach niebieskimi oznacznikami. Przy czym oznaczenia te muszą być wykonane w taki sposób, aby wszystkie wymienione kolory były widoczne równocześnie.

Tablica 2 – Kable i przewody oraz przewody sznurowe bez żyły zielono-żółtej

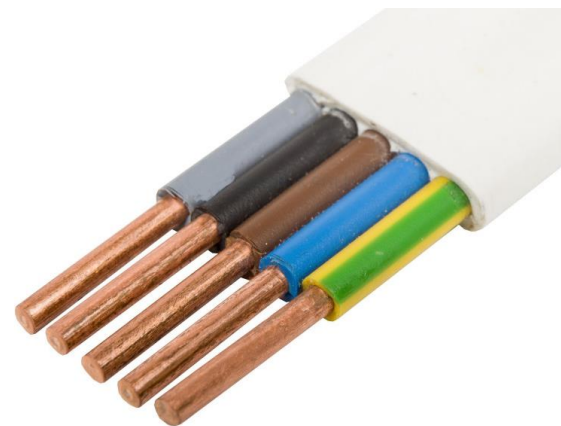
Liczba żył	Barwy żył ^b				
2	Niebieska	Brązowa			
3	–	Brązowa	Czarna	Szara	
3 ^a	Niebieska	Brązowa	Czarna		
4	Niebieska	Brązowa	Czarna	Szara	
5	Niebieska	Brązowa	Czarna	Szara	Czarna

^a Tylko dla wybranych zastosowań.

^b W tablicy tej nieizolowane przewody koncentryczne takie jak metalowa powłoka, druty pancerza czy druty żyły powrotnej nie są określane jako żyła. Przewód koncentryczny jest identyfikowany swoim położeniem i dlatego nie wymaga się jego oznaczenia barwą.

Oznaczenia przewodów elektrycznych

przewód fazowy (L1)	
przewód fazowy (L2)	
przewód fazowy (L3)	
przewód neutralny (N)	
przewód ochronny (PE)	

Barvy vodičů v elektrické instalaci v sítích nn (ČSN EN 60445 ed.5, ČSN EN 33 01 66 ed.2)

Barvy izolovaných vodičů:

Kolory przewodów izolowanych:

V síti NN typu TN-S

Fáze - L: **HNĚDÁ** / ČERNÁ / ŠEDÁ

Nulový vodič - N: **Světle modrá** – jasno niebieska

Ochranný vodič - PE: **Zelenožlutá**

V síti TN-C:

Fáze - L: **HNĚDÁ** / ČERNÁ / ŠEDÁ

Ochranný a pracovní vodič - PEN:

Zelenožlutá (s modrými návleky na koncích – z niebieskimi oznaczeniami na końcach)

Světle modrá se **zeleno žlutou** návlačkou na koncích

Černý izolovaný vodič se v krajních případech může trvanlivým značením přeznačit pro jinou funkci.

W skrajnych przypadkach **czarny izolowany przewód** można trwale oznaczyć i przeznaczyć do innej funkcji.

Barvy vodičů v elektrické instalaci v sítích nn (ČSN EN 60445 ed.5, ČSN EN 33 01 66 ed.2)

w Republice Czeskiej

**Barvy natřených holých vodičů,
přípojnic (rozvodna):
Kolory gołych przewodów, szyn
zbiorczych (podstacja):**

V síti nn typu TN-S – w sieci NN typu TN-S
Fáze - L: **ORANŽOVÁ** (počet černých
pruhů je pořadí fáze – liczba czarnych
kresk wskazuje kolejną fazę)

Nulový vodič - N: **Světle modrá – jasno
niebieski**

Ochranný vodič - PE: **Zelenožlutá**

V síti TN-C:

Fáze - L: **ORANŽOVÁ** (počet
černých pruhů je pořadí fáze– liczba
czarnych kresk wskazuje kolejną fazę)

Ochranný a pracovní vodič PEN:
zelenožlutá

w Polsce

**Kolory gołych przewodów,
szyn na wyjściu ze stojana
generatora:**

Barvy vodičů v elektrické instalaci v sítích nn (ČSN EN 60445 ed.5, ČSN EN 33 01 66 ed.2)

Kolorystyka przewodów w instalacjach elektrycznych w sieciach niskiego napięcia (ČSN EN 60445 ed.5, ČSN EN 33 01 66 ed.2)

Oranžovou barvou se značí v pevné instalaci izolované vodiče nevypínané hlavním jističem / vypínačem. Jsou pod napětím („živé“) i po vypnutí hlavního vypínače.

W instalacji stacjonarnej pomarańczowy przewód oznacza izolowane przewody, które nie są wyłączane przez zabezpieczenie (bezpiecznik) główne / wyłącznik. Są pod napięciem nawet po wyłączeniu głównego wyłącznika.

Stejnoseměrné rozvody - Instalacje prądu stałego:

+ (kladný) – červená - czerwony

- (záporný pól) – modře - niebieski

vodič PEN zelenožlutě – przewód zielonożółty

Barvy vodičů v instalaci NN - výjimky a poznámky

Kolory przewodów w instalacji NN - wyjątki i uwagi

Vyjímka barevného značení vodičů s izolací pro pracovní stroje:

Wyjątek dla oznaczania kolorami przewodów izolowanych do maszyn roboczych:

Červená - řídicí **kruhy** pracovních strojů – střídavé napájení,
obwody sterujące maszyn roboczych - zasilanie przemienne,

Modrá - řídicí **kruhy** pracovních strojů – stejnosměrné napájení,
obwody sterujące maszyn roboczych - zasilanie stałe

Oranžová - **okruhy** pracovních strojů napojeny před hlavním vypínačem.
obwody robocze maszyn podłączone przed wyłącznikiem głównym.

Zeleno - žlutý vodič se **nesmí** ! přeznačovat za účelem jiné funkce

Pozn. Ve staré instalaci se lze setkat s vodičem zeleným (PE)

a šedým (N), stejně jako u strojů dovážených např. z USA

Zielono – Żółty – zabrania się wykorzystania go w celu pełnienia innej funkcji.

Uwaga: W starej instalacji można spotkać przewód zielony (PE) i szary (N), tak samo jak w przypadku maszyn sprowadzanych np. z USA

Kabely a šňůry (ČSN EN 33 01 66 ed.2) kombinace vodičů

Kable i przewody sznurowe (ČSN EN 33 01 66 ed.2) kombinacje przewodów

W wyżej zamieszczonej tabeli nie występuje przewód koncentryczny bez izolacji, w postaci metalowego płaszczu, pancierza, lub przewodu ekranowego, traktowany jako żyła. Przewód koncentryczny jest identyfikowany swoim położeniem.

Liczba żył Počet žil	Barvy žil ^b					Kolory žil	
	Ochranná			Živé	Robocze		
3	zelená	žlutá	modrá	hnědá			
4	zelená	žlutá	-	hnědá	černá	šedá	
4 ^a	zelená	žlutá	modrá	hnědá	černá		
5	zelená	žlutá	modrá	hnědá	černá	šedá	

^a Jen pro určité aplikace. **Tylko dla określonych zastosowań**

Počet žil	Barvy žil ^b				
2	modrá	hnědá			
3	-	hnědá	černá	šedá	
3 ^a	modrá	hnědá	černá		
4	modrá	hnědá	černá	šedá	
5	modrá	hnědá	černá	šedá	černá

^a Jen pro určité aplikace.

^b Ve výše uvedené tabulce není koncentrický vodič bez izolace, jako je kovový plášť, pancíř nebo vodiče stínění, považován za žílu. Koncentrický vodič je identifikován svojí polohou a proto nemusí být barevně označen.

Kabely a šňůry (ČSN EN 33 01 66 ed.2) kombinace vodičů

Kable i przewody sznurowe (ČSN EN 33 01 66 ed.2) kombinacje przewodów

Kabely a vodiče pro pevné uložení								Kable i przewody do instalaci stałej				
2 (J)	2 (O)	3 (J)	3 (O)	4 (J)	4 (O)	5 (J)	5 (O)	mnohožilové		Wielożyłowe		
								n (J)	n (O)	żyły		
										vnější poloha	počítací	Położenie zewnętrzne
										vnější poloha		
										směrové		
										ostatní	Pozostałe	
Ohebné kabely a šňůry								Kable i przewody sznurowe				
2G	2X	3G	3X	4G	4X	5G	5X	mnohožilové		żyły		
								n (G)	n (X)	żyły		
										vnější poloha	počítací	
										vnější poloha		
										směrové		
										ostatní		

Kabely a šňůry (ČSN EN 33 01 66 ed.2) kombinace vodičů Kable i przewody sznurowe (ČSN EN 33 01 66 ed.2) kombinacje przewodów

Kable i przewody do instalacji stałej											
Kabely a vodiče pro pevné uložení											
2 (J)	2 (O)	3 (J)	3 (O)	4 (J)	4 (O)	5 (J)	5 (O)	mnohožilové		žily	
								n (J)	n (O)		
										vnější poloha	počítací
										vnější poloha	
										směrové	
										ostatní	

mnohožilové – wielożyłowe

Smerové – kierunkowe

Vnější poloha – położenie zewnętrzne

Počítací -

Ostatní -

Kabely a šňůry (ČSN EN 33 01 66 ed.2) kombinace vodičů Kable i przewody sznurowe (ČSN EN 33 01 66 ed.2) kombinacje przewodów

Kable i przewody sznurowe											
Ohebné kabely a šňůry											
2G	2X	3G	3X	4G	4X	5G	5X	mnohožilové		žíly	
								n (G)	n (X)		
										vnější poloha	počítací
										vnější poloha	
										směrové	
										ostatní	

Kabely a šňůry (ČSN EN 33 01 66 ed.2) kombinace vodičů Kable i przewody sznurowe (ČSN EN 33 01 66 ed.2) kombinacje przewodów

	se značením CYKY J	CYKY O
2-žilové	—	
3-žilové		
4-žilové		
5-žilové		

DIN VDE 0293-308 (nowa)

Przewody

z żyłą żółto-zieloną

bez żyły żółto-zielonej

2-żyłowe

3-żyłowe

4-żyłowe

5-żyłowe

Przewody instalacyjne

We wszystkich przewodach rozróżnia się trzy podstawowe elementy konstrukcyjne: przewodnik, izolacja oraz osłony i ochrony.

Materiałem izolacyjnym używanym przy wyrobie przewodów instalacyjnych jest prawie wyłącznie polwinit i guma.

Normy polskie i międzynarodowe określają następujące znamionowe przekroje żył przewodów i kabli: 0,5; 0,75; 1; 1,5; 2,5; 4; 6; 10; 16; 25; 35; 50; 70; 95; 120; 150; 185; 240; 300; 400; 625; 800 i 1000 mm².

Ogólny podział przewodów i kabli elektroenergetycznych

Element oznaczenia	Opis
Grupy zasadnicze	- kable i przewody elektroenergetyczne - kable i przewody telekomunikacyjne - kable i przewody specjalne - kable światłowodowe - przewody nawojowe
Grupy wyrobów	- przewody nieizolowane (gołe) oraz izolowane do linii napowietrznych - przewody izolowane do układania na stałe - przewody izolowane do odbiorników ruchomych i przenośnych - kable elektroenergetyczne - kable sygnalizacyjne - przewody nawojowe - przewody specjalne
Kształt żyły	- okrągłe, o przekroju kołowym - sektorowe, o przekroju w kształcie wycinka koła
Budowa żyły	- jednodrutowe, składające się z pojedynczego drutu - wielodrutowe, wykonane przez skręcenie określonej liczby drutów
Konduktywność żyły	- przewod z miedzi - nie mniejsza niż 58 m/(Ω mm²) - przewod z aluminium - nie mniejsza niż 35 m/(Ω mm²)

Rodzaje przewodów. Typy przewodów oznaczone są symbolami literowymi. Litery te wskazują konstrukcję lub zastosowanie przewodu. Są one pierwszymi literami słów oznaczających konstrukcję lub zastosowanie. Na przykład przewód w izolacji gumowej jednodrutowy oznaczony jest symbolem DG, co tłumaczy się jako „Drut w gumie”.

Ze względu na rozszerzenie się asortymentu przewodów wprowadzone są do symbolu przewodów również oznaczenia cyfrowe, oznaczające napięcie, np DY 250 V oznacza „Drut w izolacji polwinitowej na napięcie znamionowe 250 V miedziany”.

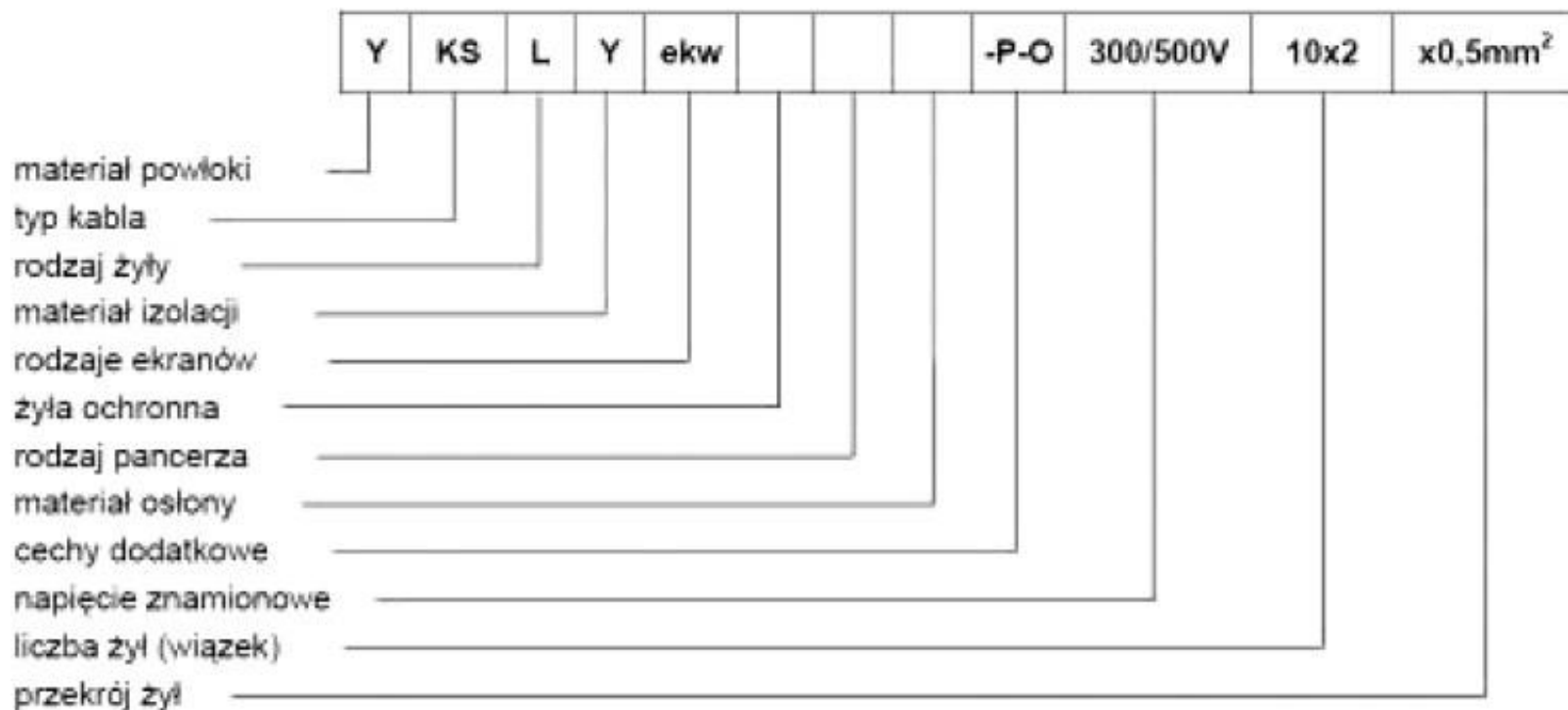
Do symbolu przewodu dodaje się na końcu liczbę żył (jeżeli przewód jest wielożyłowy) i przekrój znamionowy każdej żyły. Ważniejsze symbole używane do oznakowania przewodów są następujące:

- A – na początku oznacza przewód z żyłami aluminiowymi,
- a – na końcu symbolu oznacza odporny na wpływy atmosferyczne,
- c – na końcu symbolu oznacza przewód uodporniony na podwyższoną temperaturę,
- n – na końcu symbolu oznacza przewód uodporniony na rozprzestrzenianie się ognia,
- D – drut,

- d – wzmocniona izolacja,
- FL – linka stalowa,
- G – izolacja z gumy,
- g – oznaczenie „giętki” – przewód wykonany z wielu cienkich żył,
- K – kabel,
- L – linka,
- M – „mieszkaniowy”,
- O – „oponowy”,
- o – „okrągły”,
- P – na początku symbolu oznacza „płaszczowy”,
- p – płaski,
- S – „sznur”, S w środku symbolu – „sektorowy”,
- t – „taśma” stalowa (wyjątkowo Dyt oznacza przewód „wtynkowy”),
- u – na końcu symbolu oznacza „uzbrojony”,
- W – „warsztatowy”,
- w – na wysokie napięcie,
- Y – polwinit, używany jako izolacja lub jako osłona.
- X – polietylen, używany jako izolacja lub jako osłona,
- XS – polietylen usieciowany,
- Żo – przewód z żyłą ochronną.

Przewód YDYp 750 V 3 2,5 mm² oznacza przewód płaski trójżyłowy, miedziany o izolacji z polwinitu i o osłonie z polwinitu, z żyłami o przekroju po 2,5 mm² na napięcie 750 V.

Oznaczenia kabli producentów polskich

Rys 1.6 Oznaczenia kabli producentów polskich

Źródło: www.bezel.com

Značení kabelů a izolovaných vodičů podle materiálu a konstrukce Znakowanie kabli i przewodów izolowanych według materiału i konstrukcji

Např. CYKY, CYSY, AYKY - Np. CYKY, CYSY, AYKY

První písmeno určuje materiál jader - Pierwsza litera określa materiał rdzeni:

A – hliník - aluminium,

C – měď - miedź.

Druhé a čtvrté písmeno určovalo materiál izolace:

Druga i czwarta litera określały materiał izolacyjny:

N – napuštěný papír "normální,, - papier impregnowany „zwykły”,

M – napuštěný papír "nemigrující,, - papier impregnowany,

Y – měkčený polyvinylchlorid - zmięczony polichlorek winylu,

G – kaučukový vulkanizát - wulkanizat gumowy,

E – polyetylén - polietylen.

Značení kabelů a izolovaných vodičů podle materiálu a konstrukce Znakowanie kabli i przewodów izolowanych według materiału i konstrukcji

Např. CYKY, CYSY, AYKY - Np. CYKY, CYSY, AYKY

Třetí písmeno určuje provedení kabelu - Trzecia litera wskazuje konstrukcję kabla

K – označovalo kabel pro pevné uložení

oznaczony kabel do stałego przechowywania

H – hadice, vodič s obalem - wąż, przewód z osłoną,

L – jádrem je lano nebo slanéňý vodič - rdzeń jest liną lub linką,

S – šňůra, strojní lano, svařovací vodič - sznur, lina maszynowa,

V – vodič pro vysoké napětí (3 nebo 6 kV) - przewód wysokiego napięcia (3 lub 6 kV)

Písmena "**Lo**" na konci znamenají můstkové provedení kabelu (plochý kabel),

např. CYKYLo

Litery „**Lo**” na końcu wskazują konstrukcję mostka kabla (płaski kabel), np. CYKYLo

Písmeno "**Z**" na konci znamená z^yvěšný kabel (s nosným ocelovým lankem),

např. AYKYZ

Litera „**Z**” na końcu oznacza linkę wiszącą (z podtrzymującą linką stalową), np. AYKYZ

Značení kabelů – příklady - Oznakowanie kabli - przykłady

CY 4

- DY 4

CYKYLo-J 3x1,5

- YDYp 3x1,5

CYKY-J 3x2,5

- YDY 3x2,5

CYSY-J 3x1,5

- OWY 3x1,5

AYKY-J 3x95SM + 70RM

Vysvětlení - objaśnienie:

Průřez fázových vodičů je 95mm²,

průřez PEN 70mm²,

SM znamená že fázové vodiče jsou profilové (ne kruhové - segmentové),

RM znamená, že vodič PEN je kruhový (okrągły).

Značení kabelů - příklady

CYKY-O 3x2,5

CYKY-O 4x2,5

AYKYz-J 4x25

Przykłady oznaczeń kabli i przewodów w Polsce

- **DY** – to przewód miedziany, złożony z jednego drutu i posiadający izolację z polwinitu. Gdyby pojawiło się tu oznaczenie Yc zamiast Y, oznaczałoby to izolację odporną na ciepło. Tego rodzaju przewody sprawdzają się w suchych pomieszczeniach. Można układać przewody DY w rurach zarówno na tynku, jak i pod tynkiem. Za ich pomocą podłączymy urządzenia oświetleniowe, sterownicze itp.
- **LgY** – przewód miedziany wielodrutowy, giętki, posiadający izolację z polwinitu zwykłego. Można go stosować w rurach instalacyjnych, w zamkniętych układach oraz do wykonania połączeń w urządzeniach elektroenergetycznych.
- **YDY** – przewód miedziany jednodrutowy, posiadający izolację z polwinitu zwykłego oraz powłokę z tego samego materiału. Taki przewód sprawdzi się zarówno w pomieszczeniach suchych, jak i wilgotnych. Można go układać na tynku i pod tynkiem.
- **YDYp (ŻO)** – miedziany przewód jednodrutowy, który posiada powłokę i izolację z poliwinilu zwykłego. To przewód płaski, który dodatkowo został wyposażony w żyłę ochronną (ŻO) w kolorze żółto-zielonym. Taki przewód można bez problemu stosować zarówno w pomieszczeniu suchym, jak i mokrym, układa się go pod i na tynku.
- **YDYt** – miedziany przewód jednodrutowy, który posiada powłokę i izolację z poliwinilu, wtynkowy. Przewód do stosowania wewnątrz pomieszczeń suchych i mokrych, na i pod tynkiem. Do mocowania tego przewodu można używać gwoździ.

Przykłady oznaczeń kabli i przewodów w Polsce

- **OMY i OMYp**– miedziany przewód oponowy, mieszkaniowy w izolacji i oponie polwinitowej. Pierwszy z nich to wersja okrągła, drugi – płaska. Takie przewody można układać w domach i biurach, także w pomieszczeniach wilgotnych. Za jego pomocą można podłączać urządzenia AGD (np. pralka, chłodziarka itp.). Stosuje się go wszędzie tam, gdzie nie ma niebezpieczeństwa zetknięcia się z gorącymi elementami. Nie można go stosować na zewnątrz.
- **OWY**– znowu przewód oponowy, ale tym razem warsztatowy, miedziany, posiadający oponę i izolację z poliwinilu, okrągły. Za jego pomocą można zasilać przenośne urządzenia, również grzejne. Należy jednak uważać, aby przewód nie stykał się z gorącymi elementami.
- **YKY i YAKY**– obydwie wersje to kable elektroenergetyczne. Pierwszy z nich jest kablem miedzianym o powłoce i izolacji polwinitowej. Drugi różni się tym, że jest kablem aluminiowym. Tego rodzaju kable układa się bezpośrednio w ziemi, np. podpinając dom do sieci elektroenergetycznej.
- **AsXS_n**– samonośny przewód elektroenergetyczny. Żyły zostały wykonane z aluminium, natomiast instalacja jest z polietylenu usieciowanego. Warto zwrócić uwagę na literkę „n”, która oznacza, że ten przewód jest odporny na działanie ognia. Tego rodzaju przewody wykorzystuje się do zasilania różnych urządzeń elektrycznych drogą napowietrzną.

Značení kabelů v Polsku – příklady

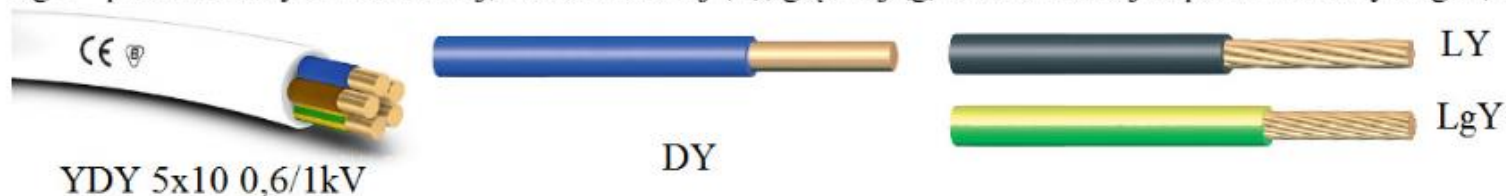
Oznakowanie kabli w Polsce - przykłady

WLZ-ty wykonuje (zależnie od warunków pracy) kablem (oznaczenia jak wyżej) lub przewodem:

– przewody

DY - przewód o żyłach miedzianych, jednodrutowej (D) oraz o izolacji z polwinitu zwykłego (Y)

LgY - przewód o żyłach miedzianych, wielodrutowej (L), giętkiej (g) oraz o izolacji z polwinitu zwykłego (Y)

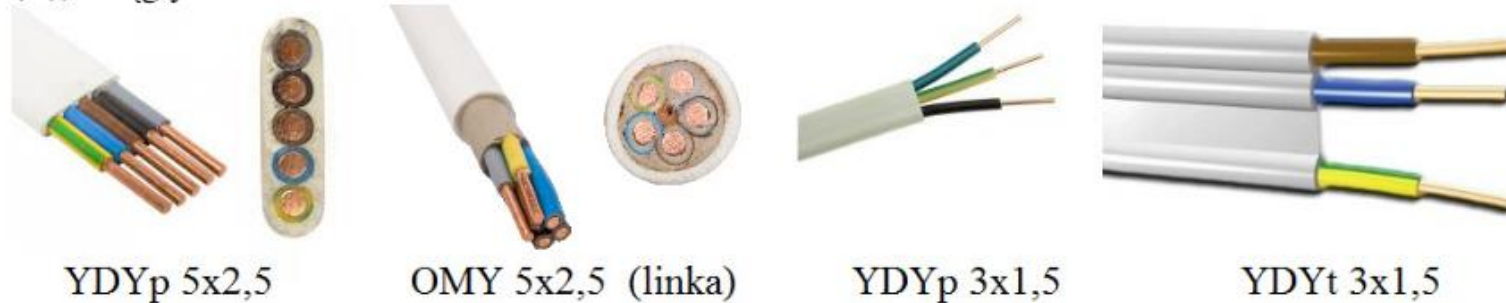
Instalacje odbiorcze wykonuje (zależnie od sposobu układania) przewodem:

– płaskie, ułożone na stałe:

YDYp - przewód o żyłach miedzianych, jednodrutowych (D) oraz o izolacji z polwinitu zwykłego (Y) i powłoce polwinitowej (Y), płaski (p)

YDYt - przewód o żyłach miedzianych, jednodrutowych (D) oraz o izolacji z polwinitu zwykłego (Y) i powłoce polwinitowej (Y), wtynkowy (t)

OMY - przewód oponowy (O), mieszkaniowy (M), o żyłach miedzianych oraz izolacji i oponie polwinitowej (Y), okrągły

Obciążalność przewodów

Obciążalność przewodów. Prąd przepływający przez przewód powoduje jego grzanie, a wytworzone ciepło przenika z przewodu do otoczenia. Jeżeli warunki chłodzenia, w których znajduje się przewód, są stałe, to prąd przepływający przez przewód nagrzewa go do pewnej, ściśle określonej dla danego natężenia temperatury.

Przykładowo można podać, że temperatura graniczna dopuszczalna długotrwale wynosi dla:

- przewodów gołych zawieszonych w liniach napowietrznych – 80°C,
- przewodów gołych zawieszonych w pomieszczeniach – 65°C,
- przewodów ułożonych na stałe o izolacji gumowej – 60°C–90°C,
- przewodów o izolacji gumowej do odbiorników ruchomych – 70°C,
- przewodów o izolacji z polichlorku winylu ułożonych na stałe – 70°C,
- przewodów o izolacji z polietylenu usieciowanego – 90°C,
- przewodów przeznaczonych do pracy w podwyższonej temp na przykład przewody przeznaczone do pracy w temperaturze do 140°C.

Metody instalowania oprzewodowania podane w PN-HD 60364-5-52:2011

Metody instalacji		Technologie montażu oprzewodowania
A1	Izolowane przewody w rurze instalacyjnej w izolowanej cieplnie ścianie.	Rura instalacyjna, metalowa lub z tworzywa sztucznego, jest ułożona w ścianie ocieplanej składającej się z zewnętrznego pokrycia odpornego na wpływy atmosferyczne, izolacji cieplnej oraz wewnętrznego pokrycia z drewna lub materiału drewnopodobnego o przewodności cieplnej nie mniejszej niż 10 W/m ² K.
A2	Przewody wielożyłowe w rurze instalacyjnej w izolowanej cieplnie ścianie.	Rura instalacyjna jest całkowicie zakryta, ale niekoniecznie dotyka wewnętrznego pokrycia, przez które jest odprowadzane ciepło z przewodów.
B1	Izolowane przewody w rurze instalacyjnej na ścianie drewnianej.	Rura instalacyjna, metalowa lub z tworzywa sztucznego, jest zamocowana na ścianie drewnianej. Odległość między rurą a powierzchnią ściany powinna być nie mniejsza niż 0,3 średnicy tej rury. W przypadku, gdy rura instalacyjna jest przymocowana do ściany murowanej, obciążalność prądowa długotrwała przewodów lub żył izolowanych może być wyższa.
B2	Przewody wielożyłowe w rurze instalacyjnej na ścianie drewnianej.	
C	Przewód jednożyłowy albo wielożyłowy na ścianie drewnianej.	Przewód zamocowany na ścianie drewnianej w odległości między przewodem a powierzchnią ściany nie mniejszej niż 0,3 średnicy tego przewodu. Jeżeli przewód jest zamocowany do ściany murowanej lub wbudowany w nią, to jego obciążalność prądowa może być wyższa.
D1	Kabel wielożyłowy w osłonie ułożony w ziemi.	Kabel w osłonie o średnicy 100 mm, wykonanej z ceramiki, tworzyw sztucznych lub metalu, ułożony bezpośrednio w ziemi o rezytywności cieplnej 25 K m/W i głębokości 0,7 m.
D2	Kabel wielożyłowy ułożony bezpośrednio w gruncie.	W przypadku kabli ułożonych w gruncie istotne jest, aby ograniczyć temperaturę wewnątrz osłony.
E F G	Kabel jednożyłowy lub wielożyłowy w powietrzu.	Kabel podtrzymywany tak, że oddawanie ciepła nie jest ograniczone. Należy brać pod uwagę nagrzewanie spowodowane promieniowaniem słonecznym i od innych źródeł ciepła. Należy starać się nie ograniczać konwekcji powietrza. W praktyce prześwit między kablem a jakąkolwiek sąsiednią powierzchnią, nie mniejszy niż 0,3 zewnętrznej średnicy dla kabli wielożyłowych lub jedna średnica dla kabli jednożyłowych, wystarczy by przyjąć obciążalność cieplną długotrwałą taką, jak dla warunków w powietrzu.

TABLICA 5.7. Charakterystyczne sposoby-ulożenia przewodów i kabli elektroenergetycznych, wg DIN VDE 0298 [80] oraz PN-IEC 60364-5-523 [163]

Oznaczenie	Szkic	Wyjaśnienia dodatkowe
A1		– przewody jednożyłowe w rurkach lub kanałach izolacyjnych, ułożone w ścianach wykonanych z materiałów o bardzo dobrej izolacji
A2		– przewody wielożyłowe w rurkach lub kanałach izolacyjnych
		– przewody wielożyłowe ułożone bezpośrednio w ścianach
B1		– przewody jednożyłowe ułożone w rurkach lub kanałach izolacyjnych na ścianie
		– przewody jedno- i wielożyłowe ułożone w rurkach w murze
B2		– przewody jedno- i wielożyłowe ułożone w rurkach lub kanałach izolacyjnych na ścianie lub na podłodze
		– przewody wielożyłowe w rurkach izolacyjnych oraz kable wielożyłowe ułożone w murze lub w betonie
C		– przewody wielożyłowe ułożone na ścianie, na podłodze lub pod sufitem
		– przewody wtykowe
		– przewody wielożyłowe lub kable ułożone bezpośrednio w murze lub w betonie
		– kable jednożyłowe lub wielożyłowe oraz przewody oponowe ułożone na pełnych (nieperforowanych) półkach

TABLICA 5.7. Charakterystyczne sposoby-ulożenia przewodów i kabli elektroenergetycznych, wg DIN VDE 0298 [80] oraz PN-IEC 60364-5-523 [163]

Oznaczenie	Szkic	Wyjaśnienia dodatkowe
A1		– przewody jednożyłowe w rurkach lub kanałach izolacyjnych, ułożone w ścianach wykonanych z materiałów o bardzo dobrej izolacji
A2		– przewody wielożyłowe w rurkach lub kanałach izolacyjnych – przewody wielożyłowe ułożone bezpośrednio w ścianach
B1		– przewody jednożyłowe ułożone w rurkach lub kanałach izolacyjnych na ścianie
		– przewody jedno- i wielożyłowe ułożone w rurkach w murze
B2		– przewody wielożyłowe ułożone w rurkach lub kanałach izolacyjnych na ścianie lub na podłodze
		– przewody wielożyłowe w rurkach izolacyjnych oraz kable wielożyłowe ułożone w murze lub w betonie
C		– przewody wielożyłowe ułożone na ścianie, na podłodze lub pod sufitem – przewody wtynkowe – przewody wielożyłowe lub kable ułożone bezpośrednio w murze lub w betonie – kable jednożyłowe lub wielożyłowe oraz przewody oponowe ułożone na pełnych (nieperforowanych) półkach

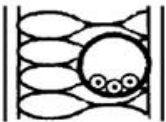
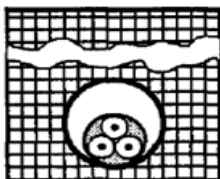
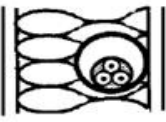

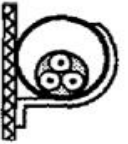
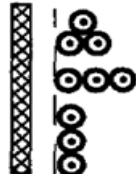
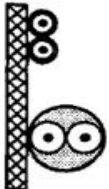
TABLICA 5.7 (ed.)

Oznaczenie	Szkic	Wyjaśnienia dodatkowe
D		– kable wielożyłowe w rurze instalacyjnej lub w osłonie kablowej w ziemi – kable jednożyłowe lub wielożyłowe ułożone bezpośrednio w ziemi
E		– przewód wielożyłowy w powietrzu (prześwit od ściany nie mniejszy niż 0,3 średnicy przewodu)
F		– przewody jednożyłowe w powietrzu stykające się (prześwit od ściany nie mniejszy niż jedna średnica przewodu)
G		– przewody jednożyłowe w powietrzu, oddalone od siebie – przewody gołe lub izolowane na izolatorach
E lub F		– kable jedno- lub wielożyłowe oraz przewody oponowe ułożone na perforowanych półkach (korytkach), drabinkach lub wspornikach – kable lub przewody na wspornikach instalacyjnych lub ażurowych podłożach z drutu

Způsoby uložení vodičů – Sposoby układania przewodów

Pro orientační návrh průřezu vodiče lze použít dvě následující tabulky, proudové zatížitelnosti Cu vodičů při různých způsobech uložení.

Poniższe dwie tabele można wykorzystać do przybliżonego określenia przekroju przewodu, obciążalności prądowej przewodów Cu przy różnych sposobach układania.

	Místnost	Izolované vodiče v trubce v tepelně izolační stěně	A1		Vícežilové kabely v trubkách v zemi	D
	Místnost	Vícežilové kabely v trubce v tepelně izolační stěně	A2		Vícežilové kabely na vzduchu	E
		Izolované vodiče v trubce na dřevěné stěně	B1	Vzdálenost od zdi není menší než 0,3násobek průměru kabelu		
		Vícežilové kabely v trubce na dřevěné stěně	B2		Jednožilové dotýkající se kabely na vzduchu	F
		Jednožilové nebo vícežilové kabely na dřevěné stěně	C	Vzdálenost od zdi není menší než 0,3násobek průměru kabelu		

Tabulka přípustného proudového zatížení vodičů

Tabela dopuszczalnego obciążenia prądowego przewodów

TABLICA 5.8. Obciążalność prądowa długotrwała (A) przewodów o żyłach miedzianych ułożonych w różny sposób (tabl. 5.7), wg PN-IEC 60364-5-523 (izolacja PVC, dwie żyły obciążone, temperatura otoczenia 30°C w powietrzu, 20°C w ziemi)

Przekrój znamionowy żyły mm ²	Instalacja wykonana sposobami podanymi w tabl. 5.7					
	A1	A2	B1	B2	C	D
1,5	14,5	14	17,5	16,5	19,5	22
2,5	19,5	18,5	24	23	27	29
4	26	25	32	30	36	38
6	34	32	41	38	46	47
10	46	43	57	52	63	63
16	61	57	76	69	85	81
25	80	75	101	90	112	104
35	99	92	125	111	138	125
50	119	110	151	133	168	148
70	151	139	192	168	213	183
95	182	167	232	201	258	216
120	210	192	269	232	299	246
150	240	219	—	—	344	278
185	273	248	—	—	392	312
240	321	291	—	—	461	361
300	367	334	—	—	530	408

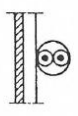
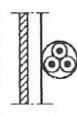
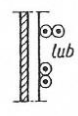
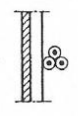
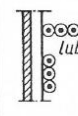
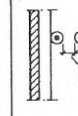
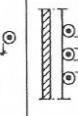
TABLICA 5.9. Obciążalność prądowa długotrwała (A) przewodów o żyłach miedzianych ułożonych w różny sposób (tabl. 5.7), wg PN-IEC 60364-5-523 (izolacja PVC, trzy żyły obciążone, temperatura otoczenia 30°C w powietrzu, 20°C w ziemi)

Przekrój znamionowy żyły mm ²	Instalacja wykonana sposobami podanymi w tabl. 5.7					
	A1	A2	B1	B2	C	D
1,5	13,5	13	15,5	15	17,5	18
2,5	18	17,5	21	20	24	24
4	24	23	28	27	32	31
6	31	29	36	34	41	39
10	42	39	50	46	57	52
16	56	52	68	62	76	67
25	73	68	89	80	96	86
35	89	83	110	99	119	103
50	108	99	134	118	144	122
70	136	125	171	149	184	151
95	164	150	207	179	223	179
120	188	172	239	206	259	203
150	216	196	—	—	299	230
185	245	223	—	—	341	258
240	286	261	—	—	403	297
300	328	298	—	—	464	336

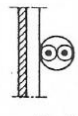
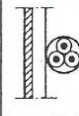
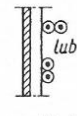
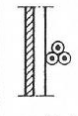
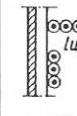
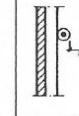
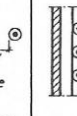
Tabulka přípustného proudového zatížení vodičů

Tabela dopuszczalnego obciążenia prądowego przewodów

TABLICA 5.10. Obciążalność prądowa długotrwała (A) przewodów o żyłach miedzianych ułożonych w różny sposób (tabl. 5.7) wg PN-IEC 60364-5-523 (izolacja PVC, temperatura otoczenia 30°C)

Przekrój znamionowy żyły mm ²	Instalacja wykonana sposobami podanymi w tabl. 5.7						
	przewody wielożyłowe		przewody jednożyłowe				
	obciążone dwie żyły	obciążone trzy żyły	stykające się obciążone dwie żyły	obciążone trzy żyły w układzie trójkątnym	obciążone trzy żyły w układzie płaskim		
					stykające się	oddalone od siebie	
						poziomo	pionowo
sposób E	sposób E	sposób F	sposób F	sposób F	sposób G	sposób G	
1,5	22	18,5	—	—	—	—	—
2,5	30	25	—	—	—	—	—
4	40	34	—	—	—	—	—
6	51	43	—	—	—	—	—
10	70	60	—	—	—	—	—
16	94	80	—	—	—	—	—
25	119	101	131	110	114	146	130
35	148	126	162	137	143	181	162
50	180	153	196	167	174	219	197
70	232	196	251	216	225	281	254
95	282	238	304	264	275	341	311
120	328	276	352	308	321	396	362
150	379	319	406	356	372	456	419
185	434	364	463	409	427	521	480
240	514	430	546	485	507	615	569
300	593	497	629	561	587	709	659
400	—	—	754	656	689	852	795
500	—	—	868	749	789	982	920
630	—	—	1005	855	905	1138	1070

TABLICA 5.11. Obciążalność prądowa długotrwała (A) przewodów o żyłach miedzianych ułożonych w różny sposób (tabl. 5.7) wg PN-IEC 60364-5-523 (izolacja XLPE lub ERR, temperatura żyły 90°C, temperatura otoczenia 30°C)

Przekrój znamionowy żyły mm ²	Instalacja wykonana sposobami podanymi w tabl. 5.7						
	przewody wielożyłowe		przewody jednożyłowe				
	obciążone dwie żyły	obciążone trzy żyły	stykające się obciążone dwie żyły	obciążone trzy żyły w układzie trójkątnym	obciążone trzy żyły w układzie płaskim		
					stykające się	oddalone od siebie	
						poziomo	pionowo
sposób E	sposób E	sposób F	sposób F	sposób F	sposób G	sposób G	
1,5	26	23	—	—	—	—	—
2,5	36	32	—	—	—	—	—
4	49	42	—	—	—	—	—
6	63	54	—	—	—	—	—
10	86	75	—	—	—	—	—
16	115	100	—	—	—	—	—
25	149	127	161	135	141	182	161
35	185	158	200	169	176	226	201
50	225	192	242	207	216	275	246
70	289	246	310	268	279	353	318
95	352	298	377	328	342	430	389
120	410	346	437	383	400	500	454
150	473	399	504	444	464	577	527
185	452	456	575	510	533	661	605
240	641	538	679	607	634	781	719
300	741	621	783	703	736	902	833
400	—	—	940	823	868	1085	1008
500	—	—	1083	946	998	1253	1169
630	—	—	1254	1088	1151	1454	1362

Tabulka přípustného proudového zatížení vodičů

Tabela dopuszczalnego obciążenia prądowego przewodów

Dovolené zatěžovací proudy měděných (Cu) vodičů s PVC izolací při okolní teplotě vzduchu 30 °C, v zemi (pro uložení v zemi 20 °C a tepelném odporu půdy 2,5 K·m/W.)

Jmenovitý průřez vodičů (mm ²)	Dovolené zatěžovací proudy [A]									
	při dvou zatížených vodičích					při třech zatížených vodičích				
	způsob uložení podle tabulky					způsob uložení podle tabulky				
	A	B	C	D *	E	A	B	C	D *	E
1	11	13,5	15	17,5	17	10,5	12	13,5	14,5	14,5
1,5	14,5	17,5	19,5	22	22	13	15,5	17,5	18	18,5
2,5	19,5	24	26	29	30	18	21	24	24	25
4	26	32	35	38	40	24	28	32	31	34
6	34	41	46	47	52	31	36	41	39	43
10	46	57	63	63	71	42	50	57	52	60
16	61	76	85	81	96	56	68	76	67	80
25	80	101	112	104	119	73	89	96	86	103

Jmenovitý průřez vodičů (mm ²)	Dovolené zatěžovací proudy [A]									
	při dvou zatížených vodičích					při třech zatížených vodičích				
	způsob uložení podle tabulky					způsob uložení podle tabulky				
	A	B	C	D *	E	A	B	C	D *	E
1	11	13,5	15	17,5	17	10,5	12	13,5	14,5	14,5
1,5	14,5	17,5	19,5	22	22	13	15,5	17,5	18	18,5
2,5	19,5	24	26	29	30	18	21	24	24	25
4	26	32	35	38	40	24	28	32	31	34
6	34	41	46	47	52	31	36	41	39	43
10	46	57	63	63	71	42	50	57	52	60

TABLIKA 5.8. Obciążalność prądowa długotrwała (A) przewodów o żyłach miedzianych ułożonych w różny sposób (tabl. 5.7), wg PN-IEC 60364-5-523 (izolacja PVC, dwie żyły obciążone, temperatura otoczenia 30°C w powietrzu, 20°C w ziemi)

Przekrój znamionowy żyły mm ²	Instalacja wykonana sposobami podanymi w tabl. 5.7					
	A1	A2	B1	B2	C	D
1,5	14,5	14	17,5	16,5	19,5	22
2,5	19,5	18,5	24	23	27	29
4	26	25	32	30	36	38
6	34	32	41	38	46	47
10	46	43	57	52	63	63
16	61	57	76	69	85	81
25	80	75	101	90	112	104
35	99	92	125	111	138	125
50	119	110	151	133	168	148
70	151	139	192	168	213	183
95	182	167	232	201	258	216
120	210	192	269	232	299	246
150	240	219	—	—	344	278
185	273	248	—	—	392	312
240	321	291	—	—	461	361
300	367	334	—	—	530	408

TABLIKA 5.9. Obciążalność prądowa długotrwała (A) przewodów o żyłach miedzianych ułożonych w różny sposób (tabl. 5.7), wg PN-IEC 60364-5-523 (izolacja PVC, trzy żyły obciążone, temperatura otoczenia 30°C w powietrzu, 20°C w ziemi)

Przekrój znamionowy żyły mm ²	Instalacja wykonana sposobami podanymi w tabl. 5.7					
	A1	A2	B1	B2	C	D
1,5	13,5	13	15,5	15	17,5	18
2,5	18	17,5	21	20	24	24
4	24	23	28	27	32	31
6	31	29	36	34	41	39
10	42	39	50	46	57	52
16	56	52	68	62	76	67
25	73	68	89	80	96	86
35	89	83	110	99	119	103
50	108	99	134	118	144	122
70	136	125	171	149	184	151
95	164	150	207	179	223	179
120	188	172	239	206	259	203
150	216	196	—	—	299	230
185	245	223	—	—	341	258
240	286	261	—	—	403	297
300	328	298	—	—	464	336

Elektrická vedení – Linie energetyczne

Slouží k přenosu elektrické energie a signálů na vzdálenost

Służy do przesyłania energii elektrycznej i sygnałów na odległość

Elektrické vedení = vodiče + izolace

Linie energetyczne = przewody + izolacja

Druhy vedení – Typy linii:

- Z holých vodičů (venkovní) - Nieizolowane przewody (na zewnątrz),
- V trubkách, lištách a žlabech - W rurkach, listwach i rynnach,
- Kabelová – Kabel,
- Můstková vedení a jednožilové vodiče - Przewody mostkowe i przewody jednożyłowe.

Dimenzování vedení – Wymiarowanie linii

Kritériem pro dimenzování = určení průřezu vodiče.

Kryterium wymiarowania = określenie przekroju przewodu.

Při dimenzování se zohledňuje - Wymiarowanie uwzględnia:

- přípustné dovolené oteplení - dopuszczalne nagrzewanie,
- hospodárnost provozu – efektywność pracy,
- mechanickou pevnost – sztywność,
- odolnost vůči zkrat. proudu - odporność na prąd zwarciový,
- dovolený úbytek napětí - dopuszczalny spadek napięcia,
- spolehlivou funkci ochrany před úrazem el. proudem - niezawodne działanie ochrony przed poražením elektrycznym.

Identyfikacja przewodów kolorami albo znakami alfanumerycznymi - PN-EN 60446: 2010

Informacje dodatkowe

Numer normy	PN-EN 60446:2010 - wersja polska
Tytuł	Zasady podstawowe i bezpieczeństwa przy współdziałaniu człowieka z maszyną, znakowanie i identyfikacja -- Identyfikacja przewodów kolorami albo znakami alfanumerycznymi
Data publikacji	22-06-2010
Data wycofania	29-04-2011
Liczba stron	18
Grupa cenowa	J
Sektor	SET, Sektor Elektrotechniki
Organ Techniczny	KT 55, Instalacji Elektrycznych i Ochrony Odgromowej Obiektów Budowlanych
Wprowadza	EN 60446:2007 [IDT]
Zastępuje	PN-EN 60446:2008 - wersja angielska
ICS	29.020, 01.070
Zastąpiona przez	PN-EN 60445:2011 - wersja angielska

Identyfikacja zacisków urządzeń i zakończeń przewodów PN-EN 60445 : 2010

Informacje dodatkowe

Numer normy	PN-EN 60445:2010 - wersja polska
Tytuł	Zasady podstawowe i bezpieczeństwa przy współdziałaniu człowieka z maszyną, znakowanie i identyfikacja -- Identyfikacja zacisków urządzeń i zakończeń przewodów
Data publikacji	22-06-2010
Data wycofania	29-04-2011
Liczba stron	14
Grupa cenowa	G
Sektor	SET, Sektor Elektrotechniki
Organ Techniczny	KT 55, Instalacji Elektrycznych i Ochrony Odgromowej Obiektów Budowlanych
Wprowadza	EN 60445:2007 [IDT]
Zastępuje	PN-EN 60445:2007 - wersja angielska
ICS	29.020
Zastąpiona przez	PN-EN 60445:2011 - wersja angielska

Stosowanie sposobów identyfikacji

- Sposoby identyfikacji, takie jak: kolor, symbol graficzny lub kod alfanumeryczny powinny być umieszczone na danym zacisku lub w jego najbliższym sąsiedztwie.
- Jeżeli zastosowano więcej niż jeden sposób identyfikacji i istnieje możliwość pomyłki, to odpowiednie wyjaśnienie powinno znajdować się w dołączonej dokumentacji.
- Jeżeli nie istnieje możliwość pomyłki to można zastosować kod numeryczny i alfanumeryczny.

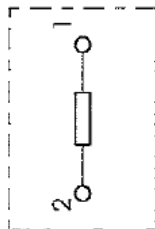

Ogólne zasady kodu alfanumerycznego

- Jeżeli do celów identyfikacyjnych stosuje się litery i/lub cyfry, to powinny być używane jedynie wielkie litery alfabetu łacińskiego i cyfry arabskie.
- Nie należy stosować liter I oraz O, aby uniknąć pomyłek z cyframi 1 i 0. Znaki „+” i „-” mogą być stosowane.

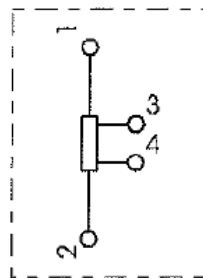
Zasady znakowania

6.2.1 Dwa zakończenia elementu wyróżnia się kolejnymi liczbami tak, aby liczba nieparzysta była mniejsza niż parzysta, na przykład 1 i 2 (patrz Rysunek 1).

Rysunek 1 – Pojedynczy element z dwoma zaciskami

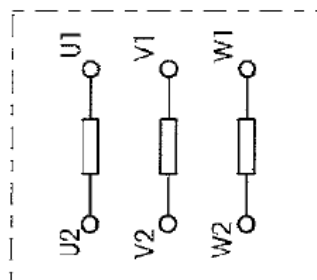
6.2.2 Punkty pośrednie elementu pojedynczego wyróżnia się odpowiednimi liczbami, przy czym zaleca się oznaczanie kolejnymi liczbami rosnącymi, na przykład 3, 4, 5 itd. Liczby dla punktów pośrednich powinny być większe niż dla punktów końcowych: numerowanie tych punktów rozpoczyna się od punktu znajdującego się najbliżej punktu końca, oznaczonego najmniejszą liczbą. Na przykład punkty pośrednie elementu z punktami końcowymi 1 i 2 będą oznaczone odpowiednio numerami 3 i 4 (patrz Rysunek 2).

Rysunek 2 – Pojedynczy element z czterema zaciskami: dwoma końcowymi i dwoma pośrednimi

6.2.3 Ježeli w jednym zestawie znajduje się kilka podobnych elementůw, należy zastosować jeden z następujących sposobůw oznakowania tych elementůw:

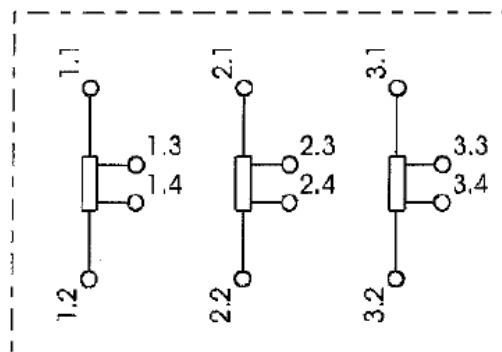
- obydwá punkty końcowe i pośrednie, ježeli istnieją, oznacza się literami, które poprzedzają odpowiednie liczby określone w 6.2.1 i 6.2.2; na przykład U,V,W odpowiadające fazom układu trójfazowego a.c. (napięcia przemiennego) (patrz Rysunek 3);

Rysunek 3 – Urządzenie trójfazowe z sześcioma zaciskami

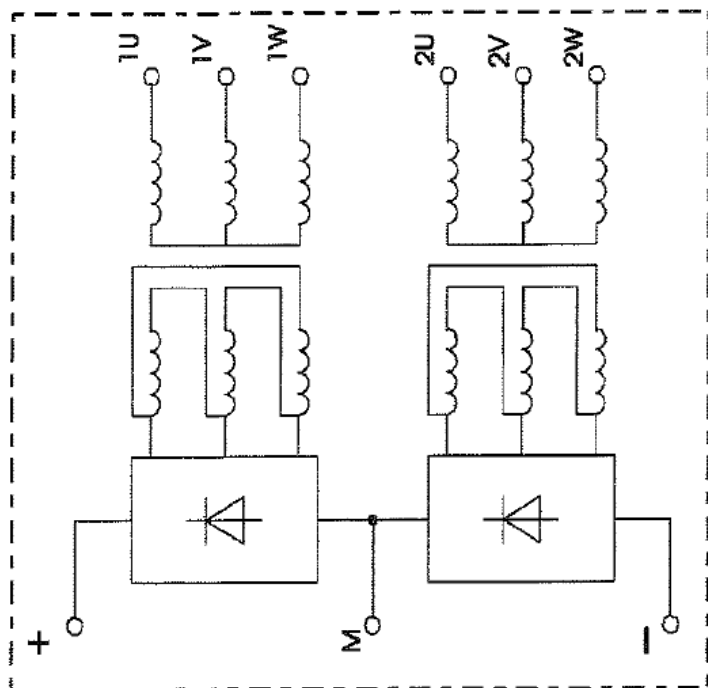
- obydwa punkty końcowe i pośrednie, jeżeli istnieją, oznacza się liczbami, które poprzedzają odpowiednie liczby określone w 6.2.1 i 6.2.2, jeżeli identyfikacja faz nie jest konieczna lub niemożliwa. W celu uniknięcia pomyłki liczby te powinny być oddzielone kropką. Na przykład punkty końcowe jednego elementu mogą być oznakowane 1.1 i 1.2 a innego elementu 2.1 i 2.2 (patrz Rysunek 4);

UWAGA Przykłady jednoznacznego oznaczenia zacisków względem obiektu do którego zaciski należą, patrz IEC 61666, Załącznik B.

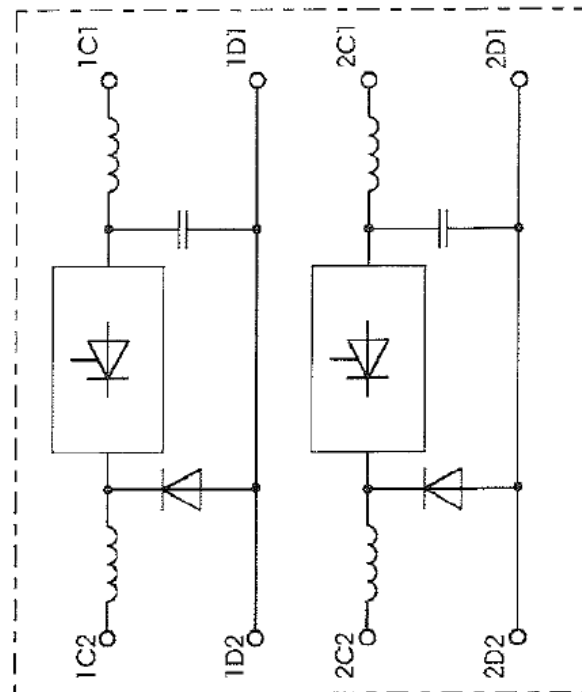

**Rysunek 4 – Urządzenie trójelementowe z dwunastoma zaciskami:
sześcioma końcowymi i sześcioma pośrednimi**

6.2.4 W podobnych zestawach elementów, mających takie same oznaczenia literowe, wyróżnia się je liczbami, które poprzedzają odpowiednie litery (patrz Rysunki 5a i 5b).

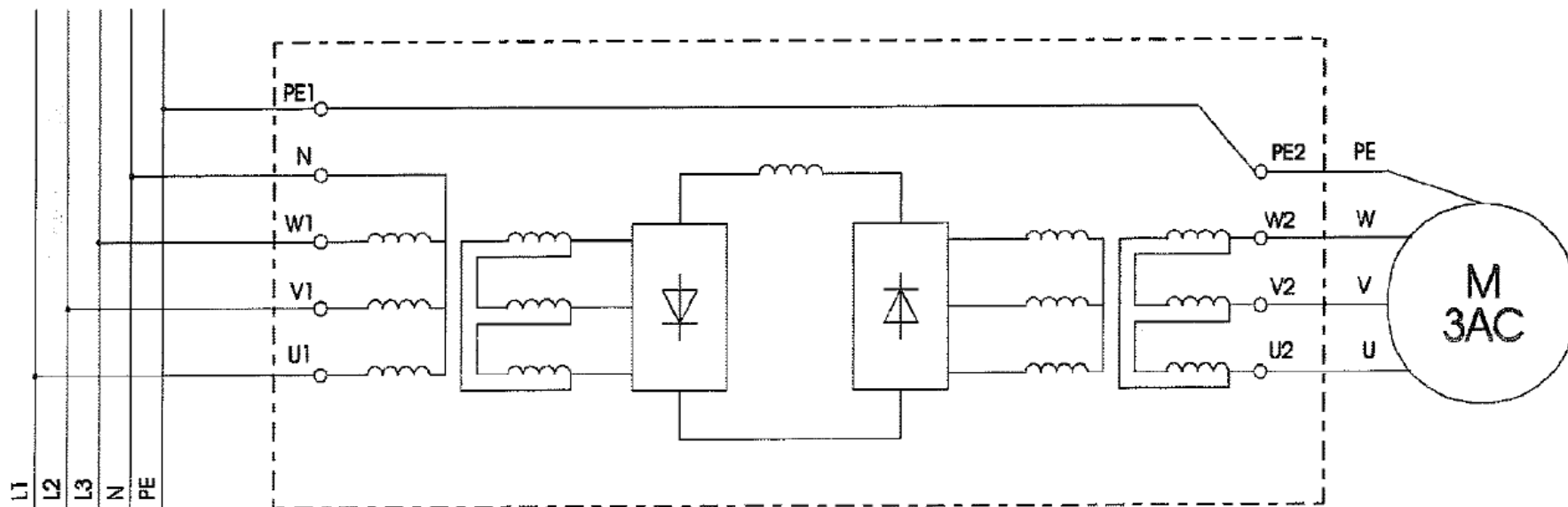
Rysunek 5a – Urządzenie trójfazowe z dwoma zestawami elementów

Rysunek 5b – Urządzenie dwufazowe z dwoma zestawami elementów, każdy z czterema zaciskami

Rysunek 5 – Urządzenie z grupą elementów

Rysunek 6 przedstawia połączenia zacisków urządzenia z żyłami przewodów, oznakowanych zgodnie z zasadami kodu alfanumerycznego.

Rysunek 6 – Połączenie zacisków urządzenia z oznaczonymi żyłami

Zaciski urządzeń przeznaczone do bezpośredniego lub pośredniego przyłączenia określonych żył przewodów oraz zakończeń określonych żył przewodów powinny być znakowane odpowiednimi literami albo znakami graficznymi lub równocześnie literami i znakami graficznymi zgodnie z Tablicą 1. Znakowanie przewodu kolorem powinno być zgodne z IEC 60446.

Tablica 1 – Znakowanie zacisków urządzeń przeznaczonych do przyłączenia określonych żył przewodów

Oznaczenie żyły przewodu	Oznakowanie zacisku urządzenia	Znak graficzny ^b
Przewody a.c. (napięcie przemienne)		
Faza 1 (L1)	U	
Faza 2 (L2)	V ^a	
Faza 3 (L3)	W ^a	
Przewód środkowy (M)	M	
Przewód neutralny (N)	N	
Przewody d.c. (napięcie stałe)		
Przewód dodatni (L+)	+	
Przewód ujemny (L-)	-	
Przewód ochronny (PE)	PE	
– przewód PEN (PEN)	PEN	
– przewód PEL (PEL)	PEL	
– przewód PEM (PEM)	PEM	
Przewód połączenia ochronnego (PB) ^c	PB	
– uziemiony (PBE)	PBE	
– nieziemiony (PBU)	PBU	
Przewód uzmiemiający funkcjonalny (FE) ^d	FE	
Przewód wyrównawczy funkcjonalny (FB)	FB	

Oznaczenia zacisków urządzeń przeznaczonych do przyłączania określonych żył przewodów oraz zakończeń tych żył

Oznaczenie żyły przewodu	Identyfikacja żył przewodów ^{a)} i zakończeń tych żył	Oznaczenie zacisków urządzenia	Symbol graficzny ^η
Przewody AC			
Faza 1	L1 ^{d)}	U	
Faza 2	L2 ^{d)}	V ^{e)}	
Faza 3	L3 ^{d)}	W ^{e)}	
Przewód neutralny	N	N	
Przewody DC			
Dodatnia	L+	+ lub C	
Ujemna	L-	- lub D	
Środkowa	M	M	
Przewód ochronny ^{b)}	PE	PE	
Przewód PEN ^{b)}	PEN	PEN	
Przewód PEM ^{b)}	PEM	PEM	
Przewód PEL ^{b)}	PEL	PEL	
Przewód uziemienia funkcjonalnego ^{b)}	FE	FE	
Przewód połączenia wyrównawczego funkcjonalnego ^{b), c)}	FB	FB	

Porównanie poprzednich i obecnych oznaczeń zacisków urządzeń oraz oznaczania określonych żył przewodów

Oznaczenie poprzednie			Oznaczenie obecne		
Identyfikacja zakończeń żył przewodów	Oznaczenie zacisków urządzeń	Oznaczenie żyły przewodu	Oznaczenie żyły przewodu	Identyfikacja żył przewodów i zakończeń żył przewodów	Oznaczenie zacisków urządzeń
		Przewody zasilające AC	Przewody AC		
L1	U	Faza 1	Faza 1 ^{N6)}	L1	U
L2	V	Faza 2	Faza 2 ^{N6)}	L2	V
L3	W	Faza 3	Faza 3 ^{N6)}	L3	W
N	N	Przewód neutralny	Przewód neutralny	N	N
		Przewody zasilające DC	Przewody DC		
L+	C	Dodatnia	Dodatnia	L+	+ ^{a)} lub C
L-	D	Ujemna	Ujemna	L-	- ^{a)} lub D
M	M	Środkowa	Środkowa	M	M
PE	PE	Przewód ochronny	Przewód ochronny	PE	PE
PEN	-	Przewód PEN	PEN	PEN	PEN
E	E	Przewód uziemiający	PEM PEL	PEM PEL	PEM PEL
TE	TE	Przewód uziemiający bezszumowy	Przewód uziemienia funkcjonalnego	FE	FE
MM	MM	Połączenie z ramą lub płytą montażową	Przewód połączenia wyrównawczego funkcjonalnego	FB	FB
CC	CC	Połączenie wyrównawcze	Przewód połączenia wyrównawczego funkcjonalnego	FB	FB

^{a)} Symbol na podstawie IEC 60417.

Dawne oznaczenia α - numeryczne zacisków urządzeń i przewodów

Nazwa	Oznaczenie	
	obowiązujące	spotykane
1. Układy prądu przemiennego:		
Przewód fazowy dowolnej fazy	L	
Przewód fazy 1	L1	A, R
Przewód fazy 2	L2	B, S
Przewód fazy 3	L3	C, T
Przewód zerowy (neutralny)	N	O
Przewody szczególnego rodzaju:		
- uziemiający (uziemięcie robocze)	E	
- ochronny uziemiony	PE	
- ochronny nieuziemiony	PU	
- ochronny i zerowy	PEN	
- łączący masy (korpusy) obiektów	MM	
Zaciski przyłączowe obiektu do:		
- przewodu fazy 1	U	A, X, x
- przewodu fazy 2	V	B, Y, y
- przewodu fazy 3	W	C, Z, z
- przewodu zerowego	N	O, 0, o
- przewodu uziemiającego	E	
- przewodu ochronnego uziemionego	PE	
- przewodu łączącego masy	MM	
Zaciski maszyn elektrycznych dołączonych do faz:		
- faza 1	U	X, x
- faza 2	V	Y, y
- faza 3	W	Z, z
Zaciski wirnika:		
- faza 1	K	
- faza 2	L	
- faza 3	M	
- punkt gwiazdowy (zerowy)	Q	
Zaciski uzwojenia pierwotnego transformatora:		
- początki	1A1, 1B1, 1C1,	
- końce	1A2, 1B2, 1C2	

Znakowanie urządzeń elektrycznych danymi znamionowymi związanymi z zasilaniem elektrycznym - PN-EN 61293:2000

Pełny opis	Symbol graficzny	Skrót
Prąd stały 10 A	10 A	DC 10 A
Prąd przemienny 1 kA	1 kA	AC 1 kA
Napięcie stałe 230 V	230 V	DC 230 V
Napięcie przemienne 400 V	400 V	AC 400 V
Napięcie przemienne lub stałe 250 V	250 V	AC/DC 250 V
Zakres napięcia stałego 0 do 440 V	0...400 V	DC 0... 400 V
Układ jednofazowy, dwuprzewodowy 230 V	2 230 V	2 AC 230 V
Układ jednofazowy, trójprzewodowy z jednym przewodem fazowym, neutralnym i ochronnym 230 V, 50 Hz	1/N/PE 230 V 50 Hz (patrz uwaga 1)	1/N/PE AC 230 V 50 Hz (patrz uwaga 1)
Układ jednofazowy, trójprzewodowy z dwoma przewodami fazowymi i przewodem neutralnym 220/110 V, 60 Hz	2/N 220/110 V 60 Hz	2/N AC 220/110 V 60 Hz
Trójprzewodowy układ prądu stałego 220 V	2/M 220 V	2/M DC 220 V
Układ trójfazowy, trójprzewodowy 400 V	3 400 V	3 AC 400 V
Układ trójfazowy, czteroprzewodowy z przewodem neutralnym 480/277 V	3N 480/277 V	3/N AC 480/277 V
Układ trójfazowy pięcioprzewodowy z oddzielnym przewodem neutralnym i przewodem ochronnym 400/230 V	3/N/PE 400/230 V (patrz uwaga 1)	3/N/PE AC 400/230 V (patrz uwaga 1)
Drobny osprzęt na napięcie przemienne 250 V i prąd 16 A	$\frac{16 \text{ A}}{250 \text{ V}}$ patrz uwaga 2) lub 250 V 16A	AC $\frac{16 \text{ A}}{250 \text{ V}}$ (patrz uwaga 2) lub AC 250 V 16 A